

استاندارد سازی مجلات علمی و معیارهای ارزیابی نشریات ISI

علی اکبر صبوری*

چکیده

مؤسسه اطلاعات علمی^۱ (ISI) یک شرکت نشر داده‌های پایه است که پوشش جامعی از بهترین و مؤثرترین تحقیقات انجام شده در سراسر جهان را در اختیار قرار می‌دهد. در حال حاضر، داده‌های پایه این مؤسسه ۸۰۰۰ مجله بین‌المللی را تحت پوشش قرار می‌دهد. هر مجله پیش از آنکه انتخاب یا رد شود، در یک فرآیند ارزیابی دقیق قرار می‌گیرد. فاکتورهای زیادی، اهم از کیفی و کمی، در ارزیابی مجلات برای تحت پوشش قرار گرفتن در نظر گرفته می‌شود. استانداردهای اساسی نشر مجله، محتوای نوشتار، بین‌المللی بودن، هیئت تحریریه و نویسندگان و نیز داده‌های استنادی مربوطه همگی منظور می‌شوند. استانداردهای اساسی مجله شامل این موارد است: زمان‌بندی چاپ مجله، رعایت مقررات بین‌المللی نشر، فرآیند داوری تخصصی و داشتن عناوین، چکیده‌ها و کلید واژگان مقالات به زبان انگلیسی. همچنین، توصیه شده است که مراجع مورد استناد نیز به زبان انگلیسی باشد. چنانچه تمایل مجله‌ای برای تحت پوشش قرار گرفتن در ISI باشد، باید آخرین شماره چاپ شده مجله را به همراه نامه درخواست به مؤسسه فوق فرستاده و سپس دو یا سه شماره بعدی مجله به محض خارج شدن از چاپ ارسال گردد. در نامه درخواست مختصراً جنبه‌های منحصر به فرد مجله و چگونگی تمایز آن از سایر مجلات در رشته مربوط را توضیح داده و همچنین نام کامل مجله، ISSN مجله، نام و آدرس سردبیر و ناشر مجله بیان گردد.

کلید واژه

مجله علمی، مجله استاندارد، ارزیابی مجله، معیارهای ISI

مقدمه

در جهان بیش از ۷۰۰۰۰ عنوان مجله علمی [۱] و در هر سال بیش از دو میلیون مقاله تنها در رشته‌های پزشکی و رشته‌های وابسته به آن منتشر می‌شود [۲]. اگر یک محقق بخواهد در مرز پیشرفت علم پزشکی فعالیت نماید، باید همه مقالات علمی

منتشر شده را مطالعه کنند. چنانچه یک محقق پزشکی در روز به‌طور متوسط دو مقاله علمی مطالعه کند، با توجه به حجم زیاد مقالات منتشر شده، در هر سال پنجاه و پنج قرن از قافله علم عقب می‌ماند. به بیان دیگر، برای اینکه محقق علم پزشکی از قافله علم عقب نماند، باید در هر روز حدود ۵۵۰۰ مقاله علمی را مرور نماید (یعنی چهار مقاله در هر دقیقه) و این ناممکن است. برای رفع این مشکل در حوزه پژوهش و تحقیق، مؤسساتی اقدام به بهینه‌سازی نشر یافته‌های علمی نموده و از طریق در اختیار گذاشتن چکیده‌های علمی مجلات استاندارد علمی و امکان جستجوی کتابخانه‌ای بر روی اطلاعات موجود، امکان دسترسی به اطلاعات علمی طبقه‌بندی شده را فراهم می‌سازند.

مؤسسه اطلاعات علمی فیلادلفیا^۲ در آمریکا که در سال ۱۹۵۸ ایجاد شده است، یکی از مهمترین و معتبرترین پایگاه‌های اطلاعات علمی است [۳-۸]. این پایگاه علمی، مجلاتی که به‌طور منظم و در یک زمانبندی تعریف، با یک هیئت تحریریه معتبر بین‌المللی منتشر و مقالات آن‌ها در یک فرآیند داوری تخصصی پذیرفته شده است و دارای عنوان، چکیده، کلید واژگان و مراجع معتبر به زبان انگلیسی هستند را پذیرفته، خلاصه مقالات آن‌ها را به عنوان یافته‌های علمی معتبر، در سطح جهان منتشر می‌نماید. این مؤسسه (ISI) یافته‌های علمی منتشر شده، به صورت مقالات را در سه بخش نمایه‌سازی نموده و در اختیار دانشمندان قرار می‌دهد [۳-۸]. این سه بخش عبارتند از:

* دانشیار، مرکز تحقیقات گروه بیوفیزیک دانشگاه تهران

۱- نمایه‌نامه استنادی علوم محض^۲

پوشش موضوعی SCI شامل کلیه حوزه‌های علوم پایه (ریاضی، فیزیک، شیمی، کامپیوتر، زیست‌شناسی، زمین‌شناسی و نجوم)، کشاورزی، مهندسی و پزشکی، مشتمل بر ۱۵۰ رشته مختلف است که مقالات علمی چاپ شده در ۳۵۰۰ مجله علمی استاندارد شده در علوم محض را نمایه می‌کند. در هر هفته، ۱۶۰۰۰ مقاله علمی نمایه شده و به بانک SCI افزوده می‌شود. سالنامه SCI نیز به دو صورت کتاب و دیسک فشرده (CD) منتشر می‌شود [۷]. با توجه به نقش مهم علوم محض در فرآیند تحقیقات و توسعه، این پایگاه نمایه‌نامه استنادی توسعه داده شده علوم محض^۴ را که در برگیرنده ۵۶۰۰ مجله علمی است را نیز ایجاد نموده که ۲۱۰۰ مجله دیگر را نسبت به SCI در برگرفته است [۷].

۳- نمایه‌نامه استنادی هنر و علوم انسانی^۶

پوشش موضوعی این بخش شامل تمامی رشته‌های هنر و علوم انسانی بوده و عناصر مهم کتاب‌شناختی ۱۱۴۰ مجله علمی در حوزه هنر و علوم انسانی به‌طور مرتب منتشر، ذخیره و در هر هفته، ۲۷۰۰ مقاله علمی در این بخش نمایه می‌شود [۷].

مسئولیت اصلی در ISI به‌عنوان یک شرکت نشر داده‌های علمی پایه این است که پوشش جامعی از مهمترین و مؤثرترین تحقیقات انجام شده در سراسر جهان را در اختیار مشتریان خود قرار دهد. امروزه داده‌های علمی پایه ISI در برگیرنده ۱۶۰۰۰ مجله، کتاب و مجموعه مقالات منتشر شده توسط همایش‌های علمی بین‌المللی است [۷]. مهمترین بخش این داده‌ها مربوط به تقریباً ۸۰۰۰ مجله علمی استاندارد است که ISI آن‌ها را تحت پوشش فهرست نویسی‌های خود قرار داده است. این مؤسسه، داده‌های کامل جستجوی کتابخانه‌ای شامل موارد زیر را برای تحت پوشش قراردادن فهرست می‌کند [۷]:

الف) عنوان مقاله،

ب) نام نویسنده (نویسندگان)،

ج) آدرس نویسنده (نویسندگان)،

د) عنوان کامل مجله، شماره و سال مجله، شماره صفحات

مقاله به همراه آدرس ناشر مجله

هـ) چکیده مقاله،

و) کلید واژگان مقاله،

ز) مراجع کامل مورد استفاده در مقاله،

در این مقاله، به ضرورت انتخاب مجلات و فرآیند انتخاب و معیارهای گزینش در ISI پرداخته می‌شود و راهکارهای لازم برای استانداردسازی یک مجله علمی پژوهشی و توصیه آن به ISI عرضه می‌شود و در پایان به وضعیت مجلات الکترونیکی می‌پردازد به این امید که این مقوله راهنمای مؤثری در جهت استاندارد شدن مجلات علمی کشور و راهیابی آن‌ها برای نمایه‌سازی در ISI باشد تا به این طریق گامی در جهت بهبود تولید علمی کشور برداشته شود.

چرا باید انتخاب صورت بگیرد؟

ISI مأموریت دارد تا پوشش جامعی از مهمترین و مؤثرترین مجلات علمی جهان را برای آگاهی مشتریان فراهم نموده و

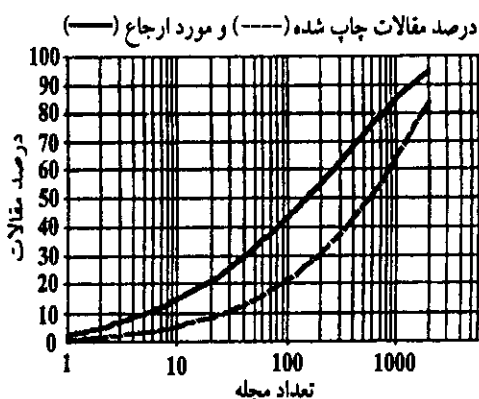
رعایت مقررات بین‌المللی نشر از سوی مجله، به منظور بهبود و سلامت منبع مقالات، معیار دیگر مورد توجه ISI است. این مقررات شامل پر محتوا بودن عنوان مجله، داشتن عناوین مناسب و کامل برای مقالات مجله و برخورداری از یک چکیده علمی مناسب در هر مقاله، شرح کامل در بخش‌های مختلف هر مقاله و داشتن اطلاعات جستجوی کتابخانه‌ای کامل برای همه مراجع مورد استفاده است.

۲- نمایه‌نامه استنادی علوم اجتماعی^۵

پوشش موضوعی این بخش شامل تمامی رشته‌های علوم اجتماعی بوده و عناصر مهم کتاب‌شناختی ۱۷۰۰ مجله علمی در حوزه علوم اجتماعی به‌طور مرتب گزارش و ذخیره می‌سازد. در هر هفته، ۲۹۰۰ مقاله علمی در این بخش نمایه می‌شود [۷ و ۹].

و آن‌ها که منبعی خوب و مؤثر برای استناد هستند در لیست نمایه‌سازی مؤسسه برای مشترکان قرار گرفته و آن‌ها که مفید نیستند از گردونه پوشش حذف شوند.

نمودار ۱- درصد مقالات چاپ شده و مورد ارجاع قرار گرفته در مقابل تعداد مجلات مربوط به سال ۱۹۹۴

فرایند ارزیابی مجلات

ارزیابی و انتخاب مجلات، به منظور سنجش قابلیت تحت پوشش قرار گرفتن ISI، به طور روزمره انجام می‌گیرد، به طوری که هر دو هفته یکبار، مجلاتی به مخزن اطلاعات افزوده شده یا از آن حذف می‌شوند. هیئت تحریریه مؤسسه تقریباً ۲۰۰۰ عنوان مجله جدید را در سال بررسی و ارزیابی می‌کند، اما فقط ۱۲-۱۰ درصد مجلات مورد بررسی انتخاب می‌شوند [۷]. به علاوه، پوشش مجلات در محصولات مختلف مؤسسه نیز به طور مستمر تحت مرور و بررسی است. تا زمانی که مجلات استانداردهای بالای خود را حفظ نموده و با محصولاتی از ISI که آن‌ها را تحت پوشش قرار داده‌اند، ارتباط داشته باشند، نمایه‌سازی و ثبت می‌شوند.

پیش از آنکه یک مجله برگزیده یا مردود شود، در یک فرایند مورد ارزیابی دقیق قرار می‌گیرد. هیئت ارزیاب مجلات در مؤسسه، آموزش‌های لازم را در زمینه مسئولیت خود دیده‌اند و همچنین تجربه و آموزش کافی را در علوم اطلاعات دارند. دانش آن‌ها در مورد رشته کاریشان، از طریق مشورت با شبکه‌ای از داوران زنده که به وقت ضرورت در فرایند ارزیابی شرکت می‌کنند، توسعه می‌یابد.

اطلاعات مربوط به گذشته را نیز در اختیار آن‌ها قرار دهد. اما، جامع‌بودن به مفهوم فراگیر بودن نیست. فهرست‌نویسی همه مجلات علمی در سراسر جهان نه تنها از نظر اقتصادی غیرمعمول است، بلکه تجزیه و تحلیل متون مجلات علمی نشان داده است که غیر ضروری است. ثابت شده است که تعداد نسبتاً کمی از مجلات، نتایج علمی مهم و معنی‌داری را چاپ می‌کنند. این بیانیه اغلب تحت عنوان قانون براد فورد^۷ معرفی می‌شود. در سال ۱۹۵۰ براد فورد مطرح کرد که متون هر رشته علمی با کمتر از یک هزار مجله ساخته می‌شود. از این هزار مجله، تعداد نسبتاً کمی از مجلات وجود دارند که ارتباط مستحکم و مناسبی با عنوان مجله داشته باشند، در حالی که بسیاری از آن‌ها ارتباط ضعیفی با عنوان مجله دارند. به علاوه، در بین مجلاتی که ارتباط ضعیف با عنوان و رشته خود دارند، برخی ارتباط قوی با یک رشته دیگر دارند. از این‌رو، یافته‌های علمی در یک موضوع خاص می‌تواند در مجلاتی که هم ارتباط زیاد با رشته موضوع دارند و گاهی هم در مجلاتی بی‌ارتباط با رشته موضوع به چاپ رسیده باشد [۷].

بررسی‌های آماری بر روی داده‌های پایه SCI سال ۱۹۹۴، نشان داده است که تنها یکصد مجله از مجموع کل ۳۴۰۰ مجله تحت پوشش آن سال، ۲۲ درصد مقالات (یعنی ۱۲۳۰۰۰ مقاله) را چاپ کرده‌اند [۷]. همچنین، فقط یکصد مجله در برگزیده ۴۴ درصد مقالات استناد داده شده در همان سال هستند. نمودار (۱) نشان‌دهنده درصد مقالات استناد داده شده (خط توپر) و درصد مقالات چاپ شده (خط بریده) در مقابل تعداد مجلات مورد استفاده در داده‌های پایه SCI سال ۱۹۹۴ است [۲]. همان‌طور که مجدداً از شکل پیداست، ۵۰۰ مجله نیمی از کل مقالات آن سال را چاپ کرده‌اند و بیش از ۷۰ درصد مقالات مورد استناد قرار گرفته مربوط به همین تعداد مجلات است. این بررسی‌ها نیز در سال ۱۹۷۸ انجام منجر به نتایج مشابه شده بود [۱۰]. البته قابل ذکر است که مجلات منبع مقالات چاپ شده^۸ و مجلات مورد استناد^۹ زوماً یکسان نیستند. لکن، ردیف‌بندی بیشترین مجلات مورد استناد و مجلات شامل بیشترین مقاله چاپ شده تقریباً در طول زمان ثابت بوده و دارای وضعیتی مشابه سال ۱۹۹۴ می‌باشد. با انجام چنین تجزیه و تحلیل‌هایی، هیئت تحریریه ISI می‌کوشد تا مجلات جدید مورد شناسایی و ارزیابی قرار گرفته

فاکتورهای زیادی در ارزیابی مجلات برای تحت پوشش قرار گرفتن در نظر گرفته می‌شود [۱۲-۷ و ۱۱]. این فاکتورها هم کمی و هم کیفی هستند. استانداردهای اساسی نشر مجله، محتوای نوشتار، بین‌المللی بودن هیئت تحریریه و نویسندگان و نیز داده‌های استنادی مربوطه همگی منظور می‌شوند. یک فاکتور به‌تنهایی لحاظ نشده، بلکه تلفیقی از فاکتورها و ارتباط بین آن‌ها مورد نظر بوده تا هیئت ارزیاب قادر باشد قدرت و ضعف کل مجله را تعیین کند.

استانداردهای اساسی مجله

زمانبندی چاپ مجله مهمترین معیار و اساس در فرآیند ارزیابی است و در درجه اول اهمیت قرار دارد. یک مجله باید بر طبق زمانبندی تعیین شده و اعلام شده به ISI چاپ و منتشر شود. توانایی چاپ در موعد مقرر، دلالت بر تجمع درستی از دست‌نوشته‌های لازم برای حیات مجله است. این قابل قبول نیست که یک مجله علمی دیرتر از موعد مقرر، هفته‌ها یا ماه‌ها بعد از زمانبندی تعیین شده‌اش، منتشر گردد. برای سنجش رعایت زمانبندی صحیح مجله، تصمیم‌گیری هرگز نمی‌تواند بر اساس دریافت تنها یک شماره مجله صورت گیرد، بلکه عموماً ISI نیاز دارد تا حداقل سه شماره پیاپی را ببیند [۱۲-۱۱ و ۷].

رهیافت مقررات بین‌المللی نشر از سوی مجله، به‌منظور بهبود و سلامت منبع مقالات، معیار دیگر مورد توجه ISI است. این مقررات شامل پر محتوا بودن عنوان مجله، داشتن عناوین مناسب و کامل برای مقالات مجله و برخورداری از یک چکیده علمی مناسب در هر مقاله، شرح کامل در بخش‌های مختلف هر مقاله و داشتن اطلاعات جستجوی کتابخانه‌ای کامل برای همه مراجع مورد استفاده است [۱۲-۱۱ و ۷].

باید عناوین مقالات، چکیده‌ها و کلیدواژه‌ها الزاماً به زبان انگلیسی باشند. توصیه شده است که مراجع مورد استناد نیز به زبان انگلیسی باشد. هر چند مقالات علمی می‌تواند به هر زبانی چاپ شود، نویسندگان مقالات باید ترجمه‌های انگلیسی عنوان مقاله، چکیده علمی، کلید واژه‌ها و حتی الامکان مراجع مورد استفاده را فراهم سازند تا خوانندگان بیشتری به کار آن‌ها مراجعه نمایند. مؤسسه خود اقدام به ترجمه موارد فوق نمی‌کند [۱۲-۱۱ و ۷].

کاربرد فرآیند داوری تخصصی^{۱۱} یکی دیگر از معرف‌های استاندارد مجله علمی است و بیان‌کننده کیفیت کلی تحقیقات ارائه شده و تضمین‌کننده کامل بودن مراجع مورد استفاده است [۱۱ و ۷].

محتوای نوشتاری و علمی مجله

تعداد نسبتاً کمی از مجلات علمی شامل محتوای صحیح و مهم‌اند. لکن، دانش بشری روبه افزایش است و مرتب مجلات جدید علمی پا به عرصه وجود می‌گذارند و تحقیقاتی را بر روی عناوین جدید منتشر می‌کنند. ISI به‌طور مداوم باید مجلات جدید را ارزیابی کند تا تشخیص دهد که آیا عناوین جدید در حد کافی تا به حال مورد پوشش بوده‌اند یا باید از این به بعد تحت پوشش قرار گیرند. دسترسی هیئت تحریریه ISI به مقادیر فوق‌العاده زیاد اطلاعات و ملاحظه روزانه تقریباً هر مجله‌ای که چاپ می‌شود، عملاً آن‌ها را در موقعیتی قرار داده است که می‌توانند به راحتی موضوعات جدید و زمینه‌های به‌روز علمی را در متون مشخص نمایند [۱۲ و ۷].

بین‌المللی بودن مجله

ارائه جغرافیایی یک مجله، از دیگر معیارهای مورد سنجش و ملاحظات ISI است. مؤسسه برای تأمین علمی مشترکان خود می‌کوشد تا مجلاتی را تحت پوشش خود قرار دهد که مقالات منبع (چاپ شده در مجله مورد نظر) و همچنین مراجع و مقالات مورد استناد در آن‌ها، هر دو دارای تنوع بین‌المللی باشند. به‌علاوه، مؤسسه می‌کوشد تا بهترین مجلات هر منطقه جغرافیایی را نیز تحت پوشش قرار دهد تا به این طریق توازن و پوشش کاملی از مجلات جهان در هر رشته حاصل شود. در این خصوص ISI به‌جای مقایسه یک مجله منطقه‌ای با همه مجلات در رشته مربوطه‌اش، آن را در مقایسه با همان مجلات منطقه‌خودش ملاحظه می‌کند. استانداردهای بالای مربوط به نشر مجله، بویژه زمانبندی و عناصر جستجوی کتابخانه‌ای به زبان انگلیسی ضرورتاً سنجش‌های خاص خود را خواهند داشت [۱۲ و ۷].

تجزیه و تحلیل استنادی مجله

فرآیند ارزیابی ISI بسیار اختصاصی و منحصر به فرد است که در آن هیئت تحریریه مؤسسه، منابع یا اطلاعات زیادی از داده‌های استنادی در اختیار خود دارند. به‌هنگام ارزیابی مجلات، ممکن است نتوان بر این منبع عظیم اطلاعاتی تأکید نمود. از آنجا که تعداد نویسندگان و مجلات علمی در بین رشته‌های مختلف بسیار متفاوت است، میزان استنادات خاص هر رشته و

مجلات الکترونیکی

همان‌طور که قبلاً بیان شد، مأموریت اصلی ISI فراهم کردن امکان دسترسی به مهمترین و مؤثرترین یافته‌های علمی در مجلات جهان است. این تعهد باعث ارزیابی و مشمول قرارگرفتن مجلات الکترونیکی نیز می‌شود [۷].

اگرچه محیط الکترونیکی برخی بازبینی‌ها را در فرآیند ارزیابی طلب می‌کند، ISI هنوز تمامی موارد کیفی مجلات سستی (چاپی) را در آن‌ها جستجو می‌کند. محتوای علمی نوشتار، استاندارد بودن نویسندگان و هیئت تحریریه، دستاوردهای ویژه مجله، داوری تخصصی و بین‌المللی بودن مجله همانند قبل در مجلات الکترونیکی نیز حائز اهمیت‌اند.

زمانبندی در مورد مجلات الکترونیکی باید قدری متفاوت مورد سنجش قرار گیرد. مجلات تحقیقاتی الکترونیکی می‌توانند در دو قالب متفاوت انتشار یابند. ممکن است این مجلات، همانند قالب چاپ و نشر سستی، تحت عنوان شماره‌هایی انتشار یابند که دربرگیرنده مجموعه‌ای از مقالات باشند. در قالب دیگر، این مجلات می‌توانند به صورت یک مقاله در هر زمان انتشار یابند. احتمال می‌رود که قالب اخیر، یعنی یک مقاله در هر زمان، در آینده رشد زیادی داشته‌باشد، زیرا امکان پخش اطلاعات علمی را به صورت خیلی سریع فراهم می‌کند. در حال حاضر، استانداردهای معین برای زمانبندی نشر مجلات الکترونیکی در حال توسعه است. یک روش خوب در سنجش سلامت یک مجله الکترونیکی، بررسی ارسال منظم مجله به صورت الکترونیکی است. عموماً نباید انتظار داشت که زمان طولانی، مثلاً شش ماه، بگذرد بدون آنکه مجله فعالیتی داشته باشد [۷ و ۱۳].

مجلات چاپی اغلب در حال توسعه بخش الکترونیکی خود هستند. نسخه الکترونیکی ممکن است به صورت مکمل مواد چاپ شده تهیه شود. در این صورت اطلاعات به طور خیلی سریع از ناشر به نویسنده خواهد رسید. چنانچه قالب الکترونیکی باعث چنین تغییرات مثبتی شود، آنگاه باید پوشش مجله را الکترونیکی منظور نمود.

اولین مجله الکترونیکی در سال ۱۹۹۴ تحت پوشش ISI قرار گرفت. از آن زمان به بعد، مؤسسه کارت تحت پوشش قراردادن مجلات الکترونیکی را دنبال نموده است و به هیئت تحریریه ISI مأموریت داده شده است تا نسبت به شناسایی و ارزیابی

سرعت رو به رشد آن‌ها نیز تفاوت زیادی دارند. رشته‌های کوچکتر، نظیر گیاه‌شناسی یا ریاضیات، مقالات یا استنادات زیادی، به اندازه رشته‌های بزرگتر، نظیر بیوتکنولوژی یا ژنتیک، منتشر نمی‌کنند. به طور مشابه، در بعضی موارد، بخصوص در شاخه هنر و علوم انسانی، گاهی زمان نسبتاً طولانی، حتی چندین سال، لازم است تا یک مقاله تعداد قابل توجهی استنادات جذب نماید. در حالی که در موارد دیگری، نظیر علوم حیاتی، غیرمعمول نیست که استنادات فقط به بعد از گذشت چند سال به اوج خود برسند. چنانچه داده‌های استنادی به طور صحیح بخواهند مورد استفاده قرار بگیرند، این واقعیات باید مد نظر قرار گیرند.

برای ارزیابی سنجش داده‌های استنادی از فاکتورهای سرعت مورد استناد قرار گرفتن^{۱۱}، فاکتور نفوذ^{۱۲} و شاخص فوری^{۱۳} استفاده می‌شود.

این معیارها برای بررسی مجلات تحت پوشش بسیار ارزشمند است [۷]. لیکن، در مورد مجلات جدید، هیئت تحریریه ISI انتشارات مربوط به نویسندگان و هیئت تحریریه مجله را بررسی نموده و مشخص می‌سازد که این افراد مقالات خود را در چه مجلاتی چاپ نموده و کار آن‌ها چقدر مورد استناد دیگران قرار گرفته است. به علاوه، مؤسسه همه مراجع مورد استناد قرار گرفته را از تمامی ۸۰۰۰ مجله تحت پوشش می‌تواند استخراج کند. لذا، اطلاعات مورد استناد در مجلات تحت پوشش قابل دسترسی است. همچنین، مجلاتی که تحت پوشش نیستند، اما توسط هر کدام از این ۸۰۰۰ مجله مورد استناد قرار گیرند، قابل تشخیص است و می‌تواند در ارزیابی نویسندگان و هیئت تحریریه یک مجله جدید مورد استفاده قرار گیرد.

مجلات الکترونیکی به منظور تحت پوشش قرار دادن آنها در داده‌های پایه اقدام نماید. [۷]

چگونه مجلات علمی به ISI توصیه می‌شوند؟

ISI همیشه خواهان پیشنهادات و توصیه‌ها برای تحت پوشش قرار دادن مجلات جدید است. چنانچه مجله علمی شما استانداردهای لازم بالا را کسب کرده است، می‌توانید با بخش توسعه تحریریه مؤسسه به آدرس زیر تماس بگیرید [۷]:

Editorial Development Department
 Tel: 1-215-386-0100
 Fax: 1-215-386-6362
 E-mail: journals@isinet.com

نام کامل مجله، شماره سریال استاندارد بین‌المللی ISSN، نام و آدرس سردبیر و ناشر مجله را نیز باید اعلام نمایید. جدیدترین شماره مجله را ارسال نموده و سپس دو یا سه شماره بعدی مجله را به محض اینکه از چاپ خارج شدند به آدرس زیر بفرستید [۷]:

Publication Processing Department
 Institute for Scientific Information
 3501 Market Street
 Philadelphia
 PA 19104
 USA

همراه با ارسال اولین شماره ارسالی (جدیدترین شماره مجله) نامه‌ای پیوست نموده و مختصراً جنبه‌های منحصر به فرد مجله را توضیح داده و مشخص کنید که چگونه مجله شما از دیگر مجلات در آن رشته قابل تمایز است.

یادداشت‌ها:

- 1- Institute for Scientific Information
- 2- Philadelphia
- 3- Science Citation Index; SCI
- 4- Science Citation Index Expanded; SCIE
- 5- Social Science Citation Index; SSCI
- 6- Arts & Humanities Science Citation Index; A&HSCI
- 7- Bradfords Law
- 8- Source
- 9- Cite
- 10- Peer Review
- 11- Citation Rate
- 12- Impact Factor
- 13- Immediacy Index
- 11- Citation Rate:

سرعت‌مورد استناد قرار گرفتن، تعداد استنادات داده شده به مجله در یک دوره زمانی معین (اغلب یک سال)، توسط سایر مجلات علمی معتبر است.

12- Impact Factor:

فاکتور نفوذ هر مجله در پایان هر سال تعیین می‌شود و متوسط تعداد استنادات به هر مقاله چاپ شده در دو سال گذشته است. به عنوان مثال، فرض کنید در سال ۲۰۰۲ مرتبه به مقالات چاپ شده در سال‌های ۲۰۰۱-۲۰۰۰ مجله استناد داده شده باشد، در حالی که تعداد مقالات چاپ شده در آن مجله طی دو سال ۲۰۰۱-۲۰۰۰، y باشد. فاکتور نفوذ این مجله در پایان سال ۲۰۰۲، نسبت x/y خواهد بود.

13-Immediacy Index:

شاخص فوری هر مجله در پایان هر سال تعیین می‌شود و متوسط تعداد استنادات به هر مقاله چاپ شده در همان سال است به عنوان مثال، فرض کنید در سال ۲۰۰۲ x مرتبه به مقالات چاپ شده در سال ۲۰۰۲ مجله استناد داده شده باشد، در حالی که تعداد مقالات چاپ شده در آن مجله طی سال ۲۰۰۲، y باشد. شاخص فوری این مجله در سال ۲۰۰۲، نسبت x/y خواهد بود.

منابع و مؤاخذ:

- [1] Way Gibbs, W., 1995, "Lost Science in the Third World, Scientific American", Aug. 76-93.
- [2] Garfield, E., 1996, "The Significant Scientific Literature Appears in a Small Core of Journals", Scientist 10 (17), 13-17.
- [3] Garfield, E., 1979, "Citation Indexing", John Wiley & Sons, New York.
- [4] Garfield, E., 1972, Citation Analysis as a Tool in Journal Evaluation, Science 178, 471-479.
- [5] Garfield, E., 1970, "Citation Indexing for Studing Science", Nature 227, 669-671.
- [6] Garfield, E., 1975, "Citation Analysis Studies, Science", 189, 397.
- [7] www.isinet.com
- [8] www.garfield.library.upenn.edu.
- [9] Garfield, E., 1974, "The Social Science Citation Index", The American Sociologist 9, 164-165.
- [10] Garfield, E., 1990, How ISI Selects Journals for Coverage: Quantitative and Qualitative Considerations, Current contents 13 (22), 185-193.
- [11] Garfield, E., 1987, Essays of an Information Scientist, Volume 10: Pear Review, Referencing, Fraud, and other Essays, ISI Publisher, Philadelphia.
- [12] Garfield, E., 1987, Essays of an Information Scientist, Volume 11: Science Literacy, Policy, Evaluation, and other Essays, ISI Publisher, Philadelphia.
- [13] Garfield, 1993, E., Electronic Publishing Extends Reach of Scientists, The Scientist 7 (3).